EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.5.2024
COM(2024) 211 final

2024/0116 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

EU–ICAO-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta päätökseen valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV hyväksymisestä Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön väliseen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehtyyn yhteistyöpöytäkirjaan

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä EU–ICAO-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on määrä antaa päätös valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV hyväksymisestä Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön väliseen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehtyyn yhteistyöpöytäkirjaan.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimus

Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen, jäljempänä ’Chicagon yleissopimus’, tavoitteena on säännellä kansainvälistä lentoliikennettä. Chicagon yleissopimus tuli voimaan 4. huhtikuuta 1947, ja sillä perustettiin Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö.

Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat Chicagon yleissopimuksen sopimuspuolia.

2.2. EU:n ja ICAOn välinen yhteistyöpöytäkirja

ICAO on Yhdistyneiden kansakuntien erityisjärjestö, joka laatii maailmanlaajuisia standardeja, käytäntöjä ja toimintalinjoja kansainvälistä siviililentoliikennettä varten.

Siviili-ilmailu kuuluu suurelta osin unionin lainsäädännön piiriin, ja alan kansainväliset standardit ja vaatimukset on suurelta osin saatettu osaksi unionin lainsäädäntöä. Aktiivinen osallistuminen ICAOn päätöksentekoon on näin ollen tärkeää EU:lle, koska se edistää vankkojen maailmanlaajuisten ilmailupolitiikkojen laatimista.

EU:lla ja ICAOlla on pitkät ja läheiset suhteet, jotka virallistettiin myös hyväksymällä vuonna 2011 yhteistyöpöytäkirja, joka tuli voimaan 29. maaliskuuta 2012 (sen jälkeen, kun se oli allekirjoitettu[1] ja tehty[2] EU:n tasolla). Yhteistyöpöytäkirjaa on täydennetty kolmella liitteellä, jotka koskevat ilmaliikenteen hallintaa sekä ilmailun turvallisuutta ja turvatoimia.

Yhteistyöpöytäkirjan toimivuudesta ja sen täytäntöönpanosta vastaava elin on yhteistyöpöytäkirjan 7.1 kohdalla perustettu EU–ICAO-sekakomitea. Se vastaa yhteistyöpöytäkirjan 7.3 kohdan c alakohdan mukaan yhteistyöpöytäkirjan uusien liitteiden ja niiden muutosten hyväksymisestä. Sen puheenjohtajina toimivat yleensä ICAOn pääsihteeri ja Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosaston pääjohtaja.

Yhteistyöpöytäkirjan tekemisestä annetun neuvoston päätöksen 2012/243/EU[3] 3 artiklassa säädetään, että neuvoston tehtävänä on määrittää yhteistyöpöytäkirjan 7.1 kohdalla perustetussa sekakomiteassa esitettävä unionin kanta.

---

1 EUVL L 232, 9.9.2011, s. 1.

2 EUVL L 121, 8.5.2012, s. 16.

3 Neuvoston päätös 2012/243/EU, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2012, Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön välisen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehdyn yhteistyöpöytäkirjan tekemisestä ja siihen liittyvien menettelytapojen vahvistamisesta (EUVL L 121, 8.5.2012, s. 16).

2.3. Valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskeva liite IV eli ’suunniteltu säädös’

Seuraavassa kokouksessaan, joka on määrä pitää 26. kesäkuuta 2024, EU–ICAO-sekakomitean odotetaan hyväksyvän päätöksen valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV, jäljempänä ’suunniteltu säädös’, hyväksymisestä yhteistyöpöytäkirjaan.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on tehostaa osapuolten välistä yhteistyötä valmiuksien kehittämisen, teknisen avun ja täytäntöönpanotuen osalta EU:n ja ICAOn yhteistyöpöytäkirjan kattamilla aloilla, erityisesti lisäämällä tiedonvaihtoa, avaamalla mahdollisuus yhteisiin toimiin ja lisäämällä EU:n rahoittamien toimien näkyvyyttä.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Euroopan unioni antaa teknistä tukea, valmiuksien kehittämistukea ja täytäntöönpanotukea kolmansille maille ilmailun eri osa-alueilla (mm. turvallisuus, turvatoimet, avustaminen ja ympäristön kestävyys) ja edistää siten lentoliikenteen tervettä kehitystä maailmanlaajuisesti.

Teknisellä tuella ja valmiuksien kehittämisellä on keskeinen asema pyrittäessä saavuttamaan maailmanlaajuinen konsensus siirtymisestä kestäviin ilmailukäytäntöihin ja varmistamaan ilmailun turvallisuus ja turvatoimet maailmanlaajuisesti.

Suunnitellussa säädöksessä määrätään säännöllisen vuoropuhelun käynnistämisestä valmiuksien kehittämisestä, teknisestä avusta ja täytäntöönpanon tukitoimista, koulutustoimet mukaan lukien, EU:n ja ICAOn yhteistyöpöytäkirjan kattamilla aloilla, erityisesti ilmailun turvallisuuden, ilmailun turvatoimien, ilmaliikenteen hallinnan ja ympäristönsuojelun aloilla, synergioiden aikaansaamiseksi ja kyseisten toimien koordinoimiseksi, kun se on aiheellista.

Suunniteltu säädös on merkityksellinen kaikilla yhteistyöpöytäkirjan mukaisilla yhteistyöaloilla, ja sillä on erityistä arvoa ympäristönsuojelun alalla. Ilmailualalla on toteutettava maailmanlaajuinen energiasiirtymä ICAOn yleiskokouksen päätöslauselman A41-21 myötä, sillä siinä asetetaan pitkän aikavälin tavoitteeksi saavuttaa kansainvälisen ilmailun hiilidioksidipäästöttömyys vuoteen 2050 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää investointeja kaikilla maailman alueilla ja koordinoitua kokonaisvaltaista lähestymistapaa tasapuolisen edistymisen varmistamiseksi. ICAO laati ICAOn ACT-SAF-aloitteen (jonka aiheena on kestäviä lentopolttoaineita koskeva avustus, valmiuksien kehittäminen ja koulutus), ja sen kautta EU käynnisti uuden hankkeen, jolla tuetaan toteutettavuustutkimuksia ja valmiuksien kehittämisaloitteita, jotka ICAO panee osittain täytäntöön.

Sen vuoksi EU–ICAO-sekakomitealle ehdotettava kanta on hyväksyä uusi liite IV, joka koskee teknistä tukea, valmiuksien kehittämistä ja täytäntöönpanotukea ja tarjoaa vankan oikeudellisen kehyksen näille keskeisille toimille.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta*

esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ’*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*’ käsittää myös sellaiset säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”[4].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Sekakomitea on sopimuksella eli tässä tapauksessa EU:n ja ICAOn välisellä yhteistyöpöytäkirjalla perustettu elin.

Säädös, joka EU–ICAO-sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on yhteistyöpöytäkirjan 3.4 kohdan mukaan kansainvälisen oikeuden nojalla sitova, sillä siinä määrätään, että yhteistyöpöytäkirjan nojalla hyväksytyt liitteet ovat erottamaton osa yhteistyöpöytäkirjaa. Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä saa olla vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tarkoitus ja sisältö liittyvät liikenteeseen. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 100 artiklan 2 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 100 artiklan 2 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska EU–ICAO-sekakomitean suunniteltu säädös johtaa uuden liitteen hyväksymiseen Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön väliseen yhteistyöpöytäkirjaan, on aiheellista julkaista se *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

[4] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

2024/0116 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

EU–ICAO-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta päätökseen valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV hyväksymisestä Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön väliseen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehtyyn yhteistyöpöytäkirjaan

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimus, jäljempänä ’Chicagon yleissopimus’, joka sääntelee kansainvälistä lentoliikennettä, tuli voimaan 4 päivänä huhtikuuta 1947. Sillä perustettiin Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO). Jäsenvaltiot ovat Chicagon yleissopimuksen sopimusvaltioita ja ICAOn jäseniä.

(2) Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön välinen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehty yhteistyöpöytäkirja[5], jäljempänä ’yhteistyöpöytäkirja’, tuli voimaan 29 päivänä maaliskuuta 2012.

(3) Yhteistyöpöytäkirjan 7.3 kohdan c alakohdan nojalla sen 7.1 kohdalla perustettu sekakomitea voi hyväksyä yhteistyöpöytäkirjaan liitteitä.

(4) EU–ICAO-sekakomitean odotetaan seuraavassa kokouksessaan hyväksyvän päätöksen valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV hyväksymisestä yhteistyöpöytäkirjaan. Liitteessä määrätään säännöllisen vuoropuhelun käynnistämisestä valmiuksien kehittämisestä, teknisestä avusta ja täytäntöönpanon tukitoimista, koulutustoimet mukaan lukien, yhteistyöpöytäkirjan kattamilla aloilla, synergioiden aikaansaamiseksi ja kyseisten toimien koordinoimiseksi, kun se on aiheellista.

(5) On aiheellista vahvistaa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavaksi kannaksi valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanon tukea koskevan liitteen IV hyväksymiseen sen hyväksymisen puoltaminen, koska uusi liite tulee olemaan unionia sitova,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

[5] EUVL L 121, 8.5.2012, s. 16.

EU–ICAO-sekakomiteassa otettava Euroopan unionin kanta valmiuksien kehittämistä, teknistä apua ja täytäntöönpanotukea koskevan liitteen IV hyväksymisestä Euroopan unionin ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön välisen tiiviimpää yhteistyötä koskevasta kehyksestä tehtyyn yhteistyöpöytäkirjaan, jäljempänä ’yhteistyöpöytäkirja’, yhteistyöpöytäkirjan 7.3 artiklan c alakohdan nojalla perustuu tähän päätökseen liitettyyn EU–ICAO-sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja